

Innst. S. nr. 211

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget frå finanskomiteen

Dokument nr. 8:95 (2002-2003)

Innstilling frå finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene John I. Alvheim, Harald T. Nesvik og Øystein Hedstrøm om at det innen utgangen av 2003 legges frem forslag om endring av merverdiavgiftslovgivningen slik at det ikke kreves merverdiavgift på vederlag for utleie av utstyr og tjenester som ytes mellom selvstendig næringsdrivende tannleger i samme praksis

Til Stortinget

SAMANDRAG

Skattedirektoratet har i en fortolkning fra 1. juli 2002 gitt uttrykk for at merverdiavgiftslovgivningen må forstås slik at vederlag for utleie av utstyr og adgang til pasientportefølje og eventuelt goodwill, som utveksles mellom tannleger i samme praksis, er merverdiavgiftspliktig. Opprettholdes dette, vil det få uheldige samfunnmessige virkninger.

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2003 å legge frem forslag om endring av merverdiavgiftslovgivningen slik at det ikke kreves merverdiavgift på vederlag for utleie av utstyr og tjenester som ytes mellom selvstendig næringsdrivende tannleger i samme praksis."

Forslaget er nærmere redegjort for i dokumentet.

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Ranveig Frøiland, Svein Roald Hansen, Tore Nordtun, Torstein Rudihagen og Hill-Marta Solberg, frå Høgre, Svein Flåtten, Heidi Larssen, Erlend Nornes og

Jan Tore Sanner, frå Framstegspartiet, Gjermund Hagesæter, leiaren Siv Jensen og Per Erik Monsen, frå Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, Audun Bjørlo Lysbakken og Heidi Grande Røys, frå Kristeleg Folkeparti, Ingebrigt S. Sørfonn og Bjørg Tørresdal, frå Senterpartiet, Morten Lund, frå Venstre, May Britt Vihovde, og frå Kystpartiet, Steinar Bastesen, viser til at dokumentet 10. april 2003 vart sendt over til finansminister Per-Kristian Foss til uttale. Hans svarbrev av 28. april 2003 følgjer som vedlegg til denne innstillinga.

Komiteen har merka seg situasjonen til tannlegar som opererer i same praksis der det vert kravd meirverdiavgift på vederlag for utleie av utstyr og tenester som vert ytt mellom den som eig praksisen og den såkalla assistenttannlegen.

Komiteen meiner at like ytingar bør handsamast likt i forhold til meirverdiavgiftsplikta og der plikta ikkje verkar nøytral, bør det vurderast unnatak. Dette vart også vektlagt både i NOU 199:11 og i Ot.prp. nr. 2 (2000-2001).

Komiteen er av den oppfatning av det ikkje er slik at avgiftsplikta først oppstår når praksiseigaren har tatt inn ytterlegare tannlegar i praksisen. Verksemdar utanfor avgiftsområdet, slik som tannlegar, har ikkje frådragsrett for inngåande avgift ved kjøp av varer og tenester. Det skal derimot betalast meirverdiavgift av vederlaget for utleie av tannlegeutstyret. Utleie av lokale og helsepersonell er derimot unnateke.

Komiteen meiner derimot at det er lite føremålstentleg at ei rekkje mindre tannlegepraksisar må inn i meirverdiavgiftssystemet fordi ein heilt marginal del av verksemda er avgiftspliktig. Dette vil skape mykje meirarbeid for å skilje kva som er avgiftspliktig eller ikkje, der eigaren av praksisen nyttar det same utstyret som den som arbeider i den same praksisen.

Komiteen er difor glad for at finansministeren i sitt svarbrev skriv at han har sett i gong eit arbeid med

tanke på å få eit unntak for tenester som vert ytt mellom sjølvstendige næringsdrivande tannlegar i same praksis.

Komiteen er likevel også av den meining at innføring av særordningar for einsskilte grupper av næringsdrivande er uheldig, og er såleis einig i at det må setjast klåre avgrensingar for eit slikt fritak. Komiteen ser òg at ei slik særordning i tillegg må gjelde andre grupper av sjølvstendige næringsdrivande helsepersonell som organiserer seg på tilsvarande måte. Komiteen har merka seg at finansministeren vil sjå nærare på dette og kome tilbake med forslag om unntak i samband med statsbudsjettet for 2004.

Når det gjeld tannlegar er komiteen tilfreds med at finansministeren med heimel i meirverdiavgiftslova § 70 etablerer ei avgrensa unntaksordning for utleige i dei nemnte tilfella.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen viser til dokumentet og det som står ovanfor og rår Stortinget til å gjere følgjande

vedtak:

Dokument nr. 8:95 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene John I. Alvheim, Harald T. Nesvik og Øystein Hedstrøm om endring av merverdiavgiftslovgivningen slik at det ikke kreves merverdiavgift på vederlag for utleie av utstyr og tjenester som ytes mellom selvsstendig næringsdrivende tannleger i samme praksis - vedlegges protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 20. mai 2003

Siv Jensen
leiar

May Britt Vihovde
ordfører

Vedlegg

Brev frå Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 28. april 2003

Dokument 8:95 (2002-2003) - forslag om at det innen utgangen av 2003 legges fram et forslag om endring av merverdiavgiftslovgivningen slik at det ikke kreves merverdiavgift på vederlag for utleie av utstyr og tjenester som ytes mellom selvstendig næringsdrivende tannleger i samme praksis

Jeg viser til forslaget fra representantene John I. Alvheim, Harald T. Nesvik og Øystein Hedstrøm om at det innen utgangen av 2003 legges fram forslag om endring av merverdiavgiftslovgivningen slik at det ikke kreves merverdiavgift på vederlag for utleie av utstyr og tjenester som ytes mellom selvstendige næringsdrivende tannleger i samme praksis.

Representantene viser blant annet til at ordningen med at tannleger som eier egen praksis leier ut deler av lokalet til en annen selvstendig tannlege, en såkalt assistenttannlege, er en svært praktisk måte å organisere denne type virksomhet på. Det vises også til at oppkreving av merverdiavgift på de aktuelle tjenestene vil fordyre kostnaden til behandling, og er i strid med de politiske intensjoner som ligger bak merverdiavgiftsunntaket for helsetjenester, dvs. at pasientene skal skjermes for merutgifter til disse tjenestene.

Jeg vil først få presisere at det fortsatt er slik at helsetjenester, herunder tannhelsetjenester, er unntatt fra merverdiavgiftsplikt. Det samme gjelder formidling av helsetjenester. Varer og tjenester som leveres som et naturlig ledd i ytelsen av helsetjenester, er også unntatt. Dette gjelder kun levering av varer og tjenester til pasienten fra den som yter helsetjenesten. Som eksempel kan nevnes omsetning av medisiner og bandasjer fra behandlende lege. Helsepersonells omsetning av andre varer og tjenester ellers omfattes imidlertid ikke av unntaket. Det er også klart at utleie av varer generelt, også av tannlegeutstyr, er merverdiavgiftspliktig. Dette gjelder i Norge og i hele EØS området.

Virksomheter utenfor avgiftsområdet, slik som tannleger, har ikke fradragsrett for inngående avgift ved anskaffelser av varer og tjenester. Dette er en sentral del av vårt og alle andre lands merverdiavgiftssystem. For tannleger og annet helsepersonell vil derfor alle anskaffelser til bruk i virksomheten utgjøre en kostnad som vil ha innvirkning på vederlaget for den tjeneste som ytes. Den manglende fradragsretten betyr for eksempel at dersom en tannlege kjøper et nytt avansert tannlegebor så vil denne anskaffelsen være med merverdiavgift, og anskaffelsen påplussert merverdiavgift kan utgjøre et betydelig kostnadselement som på vanlig måte forutsettes dekket inn i den prisen tannlegen tar for sine tjenester. At det påløper merverdiavgift på anskaffelser av nødvendig utstyr til en tannlegevirksomhet, enten det skjer ved kjøp eller leie, er derfor ikke i strid med intensjonene bak merverdiavgiftsreformen, men er en konsekvens av grunnleggende prinsipper i avgiftssystemet. Det er heller ikke slik at denne

avgiftsbelastningen først oppstår når praksiseieren tar inn en assistenttannlege. Som nevnt har merverdiavgiften alltid vært en kostnad ved innkjøp av varer og tjenester for virksomheter utenfor avgiftsområdet.

Når det gjelder de tilfellene hvor en praksiseier leier ut lokaler, helsepersonell og utleie av utstyr mot et vederlag, så er utgangspunktet etter gjeldende regler at det ikke skal svares merverdiavgift av utleie av lokaler og av helsepersonell. Dette er unntatte tjenester. Det skal imidlertid betales merverdiavgift av vederlaget for utleie av tannlegeutstyret. Dette tilsvarer reglene i Sverige. Som et utgangspunkt skal derfor praksiseieren i slike tilfeller registrere seg som merverdiavgiftspliktig og betale merverdiavgift på sin utleievirksomhet. Han har rett til forholdsmessig fradragsrett ved anskaffelse av tannlegeutstyr dels til eget bruk og dels til bruk i utleie. Det skjer derfor ikke noen dobbel avgiftsbelastning i slike tilfeller. Dersom assistenttannlegen også mot vederlag nyter godt av å kunne benytte praksiseiers pasientportefølje, kan dette også utløse avgiftsplikt.

Jeg ser at dette er en hensiktsmessig og praktisk måte å organisere mindre tannlegevirksomheter på. Det kan også framstå som lite hensiktsmessig at en rekke mindre tannlegepraksiser må inn i merverdiavgiftssystemet fordi en helt marginal del av virksomheten er avgiftspliktig. Jeg har derfor satt i gang et arbeid med tanke på et unntak for tjenester som ytes mellom selvstendig næringsdrivende tannleger i samme praksis og hvor praksiseieren selv også benytter tannlegeutstyret. Mye tyder på at det må en lovendring til for å kunne unnta den type tjenester det her er snakk om.

Innføring av særordninger for enkelte grupper av næringsdrivende reiser imidlertid prinsipielle spørsmål i forhold til avgiftssystemet. Dette tilsier at det må settes klare betingelser for et slikt fritak. Fritaket må blant annet avgrenses mot mer profesjonell og forretningsbasert utleievirksomhet. Den skisserte problemstilling berører i tillegg andre næringsdrivende som yter unntatte helsetjenester, for eksempel fysioterapeuter og kiropraktorer. Mye taler derfor for at en særordning også bør omfatte andre grupper av selvstendig næringsdrivende helsepersonell som organiserer seg på tilsvarende måte.

Finansdepartementet vil i samarbeid med Skattedirektoratet se nærmere på hvordan et slikt unntak kan utformes. Jeg vil derfor komme tilbake til dette i forbindelse med budsjettet for 2004.

Jeg erkjenner selv at det bare helt unntaksvis har vært oppkrevd merverdiavgift i slike tilfeller tidligere selv om utleie av varer har vært avgiftspliktig fra 1970. Jeg vil derfor inntil arbeidet med å vurdere et slikt unntak er ferdig med hjemmel i merverdiavgiftsloven § 70, etablere en begrenset unntaksordning for utleie i de nevnte tilfellene.

